

Heksenschermpje, Landgoed de Horsten. *Foto: Hanneke Mesters*

In deze nieuwsbrief

Bestuur: geef je IVN activiteiten door aan Ant Brandenburg

Werkgroep Historische Begraafplaats Groenesteeg zoekt versterking en cursus 'Werving-Vergroot de zwerm' voor IVN-ers op 15 november

In 2026: Scholing jeugdnatuurbegeleiders en cursus 'Natuur als uitvinder'

Klavertje-4 met Mieneke van der Hout

Van het bestuur

Zet in je agenda! Nieuwjaarsreceptie: zaterdag 17 januari 2026

De Nieuwjaarsreceptie van onze afdeling IVN Leidse regio gezamenlijk met de KNNV Leiden zal plaatsvinden op zaterdag 17

januari 2026 in Yuverta. Je bent welkom vanaf 14.30 uur tot ongeveer 1700 uur om elkaar een goed jaar te wensen en een drankje te drinken. En natuurlijk is er een interessante lezing, die zal starten om 15.00 uur. We kijken uit velen van jullie te ontmoeten.

Meld jouw IVN-activiteiten van 2025 aan het bestuur

Heb je dit jaar een activiteit gedaan, als IVN'er/Natuurgids? En was dit geen werkgroep-activiteit? Geef het aan ons door via de link: tinyurl.com/IVNactiviteiten. We gebruiken de antwoorden om als regio inzicht te hebben in wat we allemaal doen en ook omdat we daar trots op mogen zijn. Daarnaast vraagt Landelijk IVN ons om erover te rapporteren.

Het activiteiten-formulier kun je trouwens het hele jaar gebruiken om je activiteit direct op in te voeren. Dat wordt ondertussen door steeds meer gidsen gedaan, want het scheelt verzamel- en denkwerk aan het eind van het jaar. Binnenkort vraag ik de coördinatoren weer om de gegevens van hun werkgroepen aan me door te geven, al heeft een aantal ook daar het formulier al voor gebruikt. Die zijn dus zo klaar.

Wanneer je twijfelt of je iets door moet geven, zoals bij een Buitenbeestfeest, doe het dan wel, want de dubbelingen haal ik er uit. Al deze gegevens worden in januari als totalen doorgegeven aan IVN Landelijk en later overgenomen in ons Jaarverslag van 2025.

Dankjewel dat je kinderen en volwassenen laat beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is.

Namens het bestuur - Ant Brandenburg 06-2785 6603

Afdelingsactiviteiten en mededelingen

**Werkgroep Historische Begraafplaats Groenesteeg
zoekt twee nieuwe natuurgidsen**

De Groenesteeg Begraafplaats, gelegen aan Singel vlak bij het stadscentrum, is een historische plek met een bijzondere charme. Sinds de opening in 1813 heeft de begraafplaats een unieke rol gespeeld in de stad. Tegenwoordig is het een vrij toegankelijk park en maakt het deel uit van het Singelpark. Het biedt een groene oase voor bezoekers. IVN-werkgroep Historische Begraafplaats Groenesteeg verzorgt er seizoenswandelingen (3 keer per jaar) en thematische routes, zoals de korstmoswandeling, het natuurpad en de zoutkistenroute.

Om dit werk voort te zetten, zoekt ons team 'seizoenswandelingen' twee nieuwe collga-IVN-gidsen, die boeiende verhalen kunnen vertellen over de natuur in het park en de historie van de begraafplaats. Als gids heb je ook contact met het bestuur van de Stichting tot instandhouding van Begraafplaats Groenesteeg. Nieuwe gidsen worden ingewerkt door ervaren collega's: Diana Zwaan en Carolina Jost.

Heb je interesse en zin om meet te doen of wil je meer weten? Neem contact op met: [Carolina Jost \(cjostnl@gmail.com\)](mailto:cjostnl@gmail.com) of bel 0628323986.

IVN Training: Vergroot je leden-zwerm

Uitnodiging: Training Organizing - 15 november

Dit najaar organiseren we voor IVN- en groene vrijwilligers de training '**Organizing: Hoe vergroot je je zwerm?**'. Met deze inspirerende training van [Lowlander](#) leer je alles over bewegingsopbouw. Je leert meer over het vergroten van je (leden)zwerm, hoe je talenten van leden goed kan benutten en hoe je een actieve groep opbouwt en behoudt. In vier uur ga je samen met een trainer en andere vrijwilligers aan de slag. Wil je de training volgen? Het aanmeldformulier en meer informatie vind je op de website van IVN Zuid-Holland via [Link IVN Z-H](#)

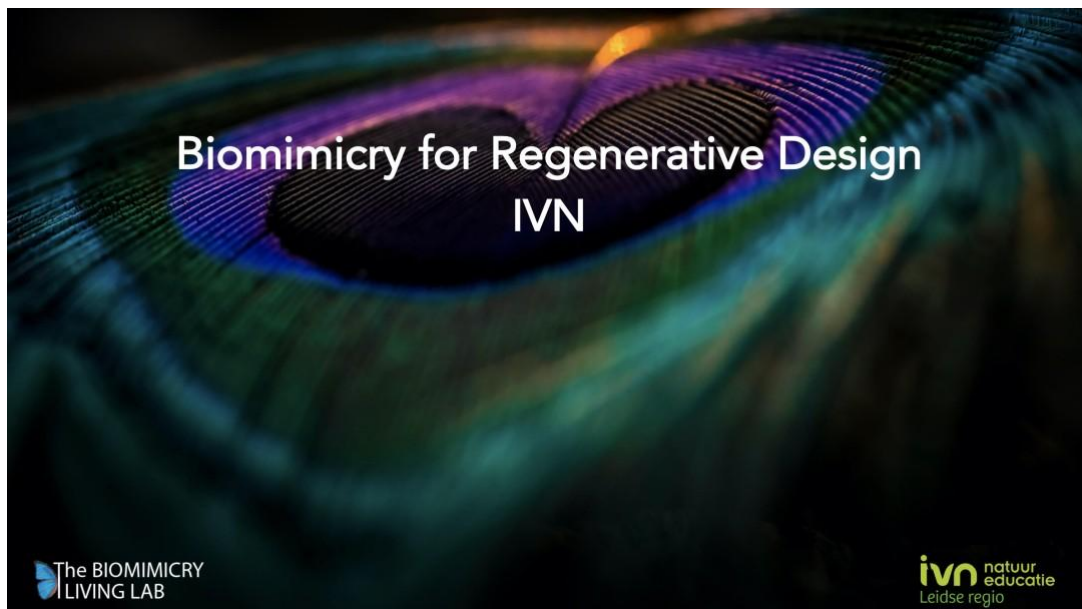

Nieuwe Jeugbegeleiderscursus in 2026

Het cursusteam vond de opbrengst van de vorige cursussen in 2024 en 2025 zo goed dat we er nog een gaan organiseren vanaf februari tot eind juni 2026. Deelnemers helpen ook mee in de regio, bij het Natuurcentrum Katwijk, Jan Verweycentrum, de Natuurschool. Voor de huidige cursusgroepen hebben we op 8 november een terugkombijeenkomst. Via de whatsappgroep kunnen we snel oproepen verspreiden voor hulp.

IVN landelijk heeft een nieuwe cursusopzet gemaakt en daar gaan we gebruik van maken. In plaats van 3 bijeenkomsten, houden wij ons aan de 8 bijeenkomsten met 5 avonden, 1 halve en 2 hele zaterdagen. De groepsvorming en kennismaken met het rijke scala aan natuureducatie in de Leidse regio vraagt daarom. We bezoeken natuurlijk het Bewaarde Land en de schooltuinen en deelnemers gaan zelf een snuffelstage doen. In de training voor de nieuwe Cursus voor Jeugdbegeleider maakten we kennis met 4 fasen van Flow learning. Kijk eens op <https://sharingnature.eu/flow-learning/>

Marian Kathmann, Marlieke Spijker, Els Witte, Cobie van Rijn, Bernadet van Vliet

IVN Cursus 'De natuur als uitvinder' - Hortus, Leiden

Dr. ir. Laura Stevens (hoofddocent Biomimicry-design aan de Haagse Hogeschool) neemt je mee in de wereld van Biomimicry. Ze strooit met voorbeelden, prikkelt je nieuwsgierigheid en laat je zelf ontdekken hoe

geweldig de natuur in elkaar zit. Door te leren van miljarden jaren evolutie, zijn al veel efficiënte en duurzame (technische) toepassingen ontwikkeld.

De cursus bestaat uit 4 lessen en is op zaterdag 10 en 24 januari, 7 en 28 februari 2026 van 10:30 tot 12:30 in de Hortus Botanicus in Leiden.

Speciale voorkennis is niet nodig.

Meer informatie en aanmelden: <https://www.ivn.nl/afdeling/leidse-regio/cursussen/>

Klavertje-4 met Mieneke van der Hout

Een rubriek waarin Leidse-regio-IVN-ers zich voorstellen

Mijn naam is Mieneke van der Hout en ik woon samen met mijn partner en dochter van 7 jaar in het centrum van Leiden. Ik ben geboren in Italië en daarna grotendeels opgegroeid in Den Haag. Voor mijn studie ben ik naar Leiden gekomen en er niet meer weggegaan. Leiden en de Leidse Regio blijven verrassen en ik zet mij graag in voor ontwikkeling van de stad en voor vergroening. Momenteel zet ik mij hiervoor in binnen mijn werk als projectleider van Cultuurkwartier Leiden.

Inmiddels ben ik zo'n 2 jaar actief bij IVN Leidse Regio. Hoewel ik ben opgegroeid in de stad heb ik de liefde voor natuur meegekregen van mijn ouders die beiden als kind op een boerderij opgroeiden. Oog hebben voor de natuur is van groot belang, voor jezelf als mens en

voor de toekomst van onze planeet. Daarom ben ik de opleiding van IVN tot Jeugdbegeleider Natuurbeleving gaan volgen. Vroeg in aanraking komen met natuur en verwondering aanwakkeren bij kinderen voor alles wat groeit en bloeit is belangrijk. En dit kan ook op het schoolplein en in de stad!

Ik ga graag naar Cronesteyn. Dit polderpark geeft een gevoel van rust en ruimte en herbergt een grote biodiversiteit. Daarnaast vind ik de geschiedenis van het gebied heel interessant. Daarom heb ik mij onlangs aangesloten bij Groep Cronesteyn van IVN. Buiten onze regio vind ik Meijendel fantastisch. Hier kwam ik als kind vaak.

Om nooit te vergeten. In Meijendel kwam ik oog in oog te staan met een ree die plotseling tussen de bomen verscheen, een mooi verstild moment.

Dit wil ik nog kwijt. Ik zou graag zien dat op scholen nog meer ruimte komt voor natuureducatie, buitenles en meer groen op het schoolplein. Het geeft ontspanning, boort andere talenten en vormen van samenwerking aan bij kinderen. Ouders kunnen hierbij helpen.

De volgende klavertje-4 pen is voor: Coen Franken

Zo maar wat natuurweetjes

Grote Parasolzwam

Magda Bolt trof deze grote parasolzwam aan onder een conifeer. En maakte deze foto. Doorsnede hoed 26 cm!

Taxus of venijnboom

Het rode vruchtvlees is eetbaar, het venijn zit in de zwarte pit, die is giftig evenals de rest van de boom. *Foto: Hanneke. Mesters*

Vijf teentjes

Net een voetje, deze berkenzwam. Grapje van de natuur. *Foto: Hanneke. Mesters*

Alle activiteiten van IVN Leidse regio staan ook op

<https://www.ivn.nl/afdeling/leidse-regio/>

ivn natuur
educatie
Leidse regio

Nieuwsbrief IVN Leidse regio - november

Redactie: Hanneke Mesters, Wietse Roodenburg en Hans ter Mors. De nieuwsbrief komt maandelijks uit bij voldoende nieuws. Bijdragen kun je voor de 27e van elke maand sturen aan ivnnieuwsbrief@gmail.com

In de maanden januari, mei en oktober verschijnt tevens het gezamenlijke afdelingsblad 'Bladgroen' van IVN Leidse regio en KNNV Leiden e.o.

Inhoud toevoegen

Inhoud toevoegen

Inhoud toevoegen

Inhoud toevoegen

Inhoud toevoegen

Je bent ingeschreven met het e-mailadres ##email##
Direct uitschrijven voor afdelingsnieuwsbrieven

IVN Leidse Regio
ivn.nl/leidse-regio